

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ Orthodoxorum Medicorum Patrono.

MEDECINE PARIS

QUÆSTIO MEDICA,*

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimâ-quintâ mensis Novembris, Anno Domini M. DCC. LIII.

M. SIMONE - ANTONIO BRINGAUD, Doctore Medico, Præside.

Estne totus Homo à Naturâ Morbus?

I.

VITAM nullus acciperet si daretur scientibus; ad eam enim cui patet ingressus, patet & ad miseriam: nec quò longior, melior, sed quomodo fabula, ita & vita: quàm bene, non quàm diu acta sit, refert. Primo respondet ultimus dies; utque illam à doloribus auspicamur, sic ab eâ vi laborum ejicimur. Medii temporis cursus vix motu tranquilliore peragitur: hunc nobiscum dividit somnus, & pars æqua morti similis exigitur aut pœnæ nisi contingit quies, re-

* *M. GUIDONIS PATIN, anno* 1643.

liquum tenent tormenta. Undique mala circumſtrepunt, ubique bellum & inſidiæ, nullibi induciæ; omnis dies, omnis hora nos mutat. Mundus in unius hominis gratiam factus, videtur odio in ipſum plenus, ut per ea perniciem creet, per quæ nos tuetur & ſuſtinet. Quin & putre hoc corpus, animi pondus ac carcer, tam malè convenit nobis, ut, quod evenit in alieno habitantibus, ſemper aliquid ſuperſit aut deſit. Hinc crebri dolorum morſus & innumeri morbi, qui vel ſilentio ſubeunt, vel aperto Marte graſſantur & ſæviunt. Neque tam vario genere vivimus, quàm ægrotamus; & mors ut ſemel jugulet, ſæpe nos experitur. Quidquòd non rarò transferuntur morbi, nunquam verò ſanitas? Dubium quoque an Natura melior Parens, an triſtior noverca fuerit? brutis indulſit animas, nobis animum quoque; ſed ſæva mercede contra tanta ſua munera: nam ut multi ſint à corpore morbi, adhuc tamen plures ab animo. Neque verò acuendum eſt ferrum, aut temperanda ſunt venena, ut partis utriuſque, infirmo vinculo cohærens, ſocietas dirimatur: Levi externarum injuriarum afflatu vitâ exuimur, peréque in id videmur naſci, ut vitâ defungamur. Nec à ſolis morbis afficimur, & faceſſunt negotium illorum prodromi: ipſe Somnus, aliàs pars humanæ melior vitæ, etiam valentibus aliquid grave & periculoſum minatur; ut & pervigilium; oris amaror, & ἀνορεξία, bilioſæ impuritatis propagines; ſudores, humidioris hepatis indices; necnon ipſa Sitis, ſive ſit à Ventriculo, ſive à Pulmone. Laſſitudo multis modis nocet, quæ cùm corporis triplex ſit, & ad cujus depulſionem tota Medicina requiritur, eſt & ingenii, nec illa levis, imò ſupplicium inſolens, & ſedentium ad libros miſerum ſtipendium. Viri etiam robuſtiſſimi non carent morbi ſuſpicione, nec ſunt extra omnem aleam, & ſua ſunt illis incommoda, parque per omnes tempeſtas. Imò & ipſa Athletarum euexia periculi pleniſſima eſt, niſi ſtatim ſolvatur. Quidquid ad ſummum pervenit, ad exitum properat. Speciofa illa ſanitas lubrica eſt: ipſi bene colorati debent habere ſuſpecta ſua bona, ut gladiatores ſuam ſaginam: qui enim foris ſplendent, intus ſæpe ſordent. Humanæ vitæ mimum componunt atque perficiunt grandia non minimis gaudia mixta malis: nullum tempus excipitur: medio de fonte lepôrum ſurgit amari aliquid quod in ipſis faucibus angat; bellum in mediâ pace conſurgit; invadit temperatiſſimos morbus, validiſſimos febris; & morbi cauſas, ſi alia deficiunt, nimia ſibi felicitas invenit. Neminem eò bona valetudo provexit, ut non tantum illi minaretur quantum permiſerat: ſed huic malaciæ ne fidito: mare momento vertitur: eodem die, ubi luſerunt navigia, ſorbentur; extrema gaudii luctus occupat. Ad hæc, præter ſolida mala quæ ſæpe muliebriter ferimus, ſæpius ad opinionem dolemus; & tam æger eſt quiſque quàm credit. Has tamen inter vitæ-ne an mortis moras? Homo æquè ſuperbum ac caducum animal, quaſi non ſentiat ire ſe, vel rapi eò quò eunt omnia, ſibi æterna proponit, & in quantum poteſt ætas humana protendi, ſpe ac votis occupat: quodque miſerrimum, quantò illi vita fragilior, quæ puncto tenui citata tranſit, tantò ejus libido effuſior: ut cùm ſinguli dies tantumdem in mortem conferant, demens ultimum exhorreſcat, eóque inſtante, ulteriorem, ſi quem poſſis aſſuere, omni pretio coëmat: qui tamen dies omnino pauci ſemper erunt, ſi illos numeraveris: ſed hoc habet inter alia, ſtolida mortalitas incommodum, nemo ſine querelâ moritur.

I I.

IN ſemine, è quo partes ſolidæ fiunt, & in ſanguine menſtruo, quo conſtant aluntur que carnoſæ, ſuas habent radices tam multa quibus conflictamur incommoda, latentque morborum & mortis germina, quæ, & paria his ex quibus orta ſunt, faciunt, & citiùs corpore adoleſcunt: in illo viget repugnantia

primordiorum, quæ ut vivendi causa sunt, ita & viæ mortis; nec minùs morborum elementa, quàm corporum; ac licèt in permistionem quodammodo paria venerint, brevì tamen, impari prælio sese vehementer exagitant; & dum in nos intus forisque sæviunt, sanitatem quam fecère subvertunt; adeo infida est ex contrariis origo. Est & à semine insitus calor, qui eâdem manu nos fovet ac conficit; & quia salutarem humorem suâ efficientiâ furtim, sed avidiùs carpit, ipsum quoque se perimit: ita ut qui author est vitæ, idem sit & necis. Sanguis maternus, in quo & aliquod semper elementum regnat, dum corporis nostri partes alit, eas quoque suis vitiis imbuit: & quamquàm ea leviùs quàm semen in corpus inserat, maternos tamen affectus sæpius referimus quàm paternos: ferè enim parentum in natos abeunt cum semine mores & morbi, vix ullis deinceps machinis abigendi: & quæ conditio est seminis, non raròplus reddit quàm acceperit. Hinc fatui fatuos generant; & qui vexantur arthritide, calculo, phthisi, epilepsiâ, morbo Punico, syphilide vel Indico, hepatico, splenico, liberos edunt adeo similibus injuriis obnoxios, ut priùs in sui perniciem experiantur mala, quàm eorum possideant bona; plerumque enim morbi per successiones quasdam, ut alia traduntur. Hæc sunt Medicorum opprobria, hi affectus, in quos temporis non est præscriptio. Ad eorum censum ne referas pueris & mulieribus familiares papulas, Hippocrati & Galeno indictas & incognitas; non ab ulla sanguinis menstrui portione, non à maligna aëris qualitate, nulloque cæli aut aëris vitio, in humanam gentem sæviente vel propagato; sed ab insigni humorum putredine ortas, quæ licèt sese tantùm prodant in cute, quam vel describunt maculis, vel in pustulas attollunt, nihilominus in alto malum est, & in viceribus sedet. Ab iis non sunt immunes quibus è refecto umbilico copiosus sanguis effluxit, sed potiùs quibus primo vitæ biennio pulticulæ usus substractus. Præcipua curationis spes posita est in phlebotomia, quæ vel ineunte morbo, etiam in lactentibus, imò & in tenellulâ ætate, bimestribus, trimestribusque, vel post eruptionem (quam, si difficilis fuerit, apprimè juvabit egelidæ aquæ balneum) citò, tutò, & intrepidè administrata fert omne punctum. Frustra propinaveris lapidem bezoardicum, tam artis quàm artificis scandalum: frustra stillatitias illas aquas de ulmaria & carduo benedicto, de quibus quæ dicuntur, nugæ sunt, verbaque inania; frustra decoctum lentium, vel hidrotica: frustra & famosas illas confectiones de cocco baphico, & hyacintho, non tam ad valetudinem repertas, quàm excogitatas ad pompam (quasi Medicina artium præstantissima, alieno & fucato illo splendore indigeret) nullo nomine cardiacas, titulo quidem speciosas, sed effectu inanes, quæque ad morborum curationem non magis valent, quàm nænia præficæ ad excitandos mortuos. In hoc censu aurum repono, nullâ aliâ qualitate cardiacum, quàm quod mentem exhilaret.

III.

TOTUS hic orbis valetudinarium est, in quo non omnes decumbunt ægri, sed eorum multi pro sanis ambulant: pauci morbum suum vident, omnes amant: totus mundus scenicum est theatrum, in quo quisque suas partes agit, donec choragus educat è proscenio, & ubi πολλαὶ μορφαὶ τῶν ἀτυχούντων: quippe hominem tot undique circumstant morborum ideæ, ut ab illis vix momento sit liber. Nonnulli certis sæculis prodeunt, occidunt, ut Gemursa; & patrum memoriâ, certis Europæ regionibus cum Ægipto commune malum, quod cùm olim in Reges incidisset, populis erat funebre, crudeli & inutili remedio, balneo ex humano sanguine parato: nec verò utilior εὐνουχισμός, sed nec hydrargyrus, fatuæ Chymistarum gentis Idolum vanissimum. Quidam infaustâ

peregrinatione huc illuc vagantur: sic luem illam Italicam, horrendum scortatorum flagellum, Europæis India: Indis vicissim variolas misit Europa, altera alteri malas merces. Habet unaquæque regio privata commoda, sed habet & privatos morbos: sic Hispaniam infestat Struma, Poloniam Plica, Parisinos Catarrhus πνιγώδης, Tussis, & Calculus; Anglos, Lusitanos & Benearnenses, ἀναντὴ, sive morbus exsiccans, qui prorsus idem est cum Pthisi, nec est aliud quàm morbus materiæ Fernelii, & marcor pulmonis: sic Balthici maris accolas Scorbutus, sic Narbonenses carbunculi frequentes, Romanis Consulibus ac Purpuratis æquè fatales. Tempestatum vicissitudine, morbos quos creant singulæ, non tam deponimus, quàm mutamus. Hyems scelerato frigore necat, Ver morborum infinito numero; Æstas immodicâ siccitate, vitæ principia depopulatur; Autumnus, Libitinæ quæstus acerbæ, fructuum proventu morbos creat atrocissimos. Ipsi quoque humores quam debent fovere sanitatem, sæpenumero labefactant. Ita sanguinei, ab incrassato vel arefacto sanguine, desipientiæ obnoxii. Pituitosi, asino tardiores, & hyeme Gallicâ frigidiores, nihil aliud sunt quàm ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης. Melancholicis misera est atque infelix vita, quoniam imprimis dormire non possunt, etiamsi maximè velint; tum etiam quia causarii, pertinaces, omnia tuta timentes, atris tenebris & carcere cæco conclusi, nigri humoris potenter dominantis ἀνωμαλίᾳ, vulgò Medicorum crucem figentes: eo solo felices habendi, quod sint providi futuri. Soli biliosi, si temperati corpore, mente valent, ingeniosi, fortes, optimi, heroes: si intemperati, leves, inconstantes, crudeles, feræ, tyranni. Quid multa? etiam morbus est aliquis per sapientiam mori: morbis enim quoque quasdam leges Natura imposuit. Vere vix incipit Quartana, quæ ubi autumnalis, ferè annua est, aut lethalis. Pestis Mauritaniæ vastatrix, parcit occidentali Æthiopiæ licèt fervidissimæ, minimè senibus, ut somniavit Plinius: at ubi affligit, qualiacumque adfuerint symptomata, nunquam ante coctionem purgantibus oppugnanda: eludit amuletorum omnium vim, & quæ occultâ virtute agere falsò circumferuntur. Quidam in servitia sæviunt morbi, quidam & in proceres, ut mentagra, olim nobilium pœna. Sed & qui separantur sexu, separantur & morbis. Viri, esto sciant quantum possit unus Uterus, certè non experiuntur. Hæmorrhoïs viris interdum purgatio, interdum ut & mulieribus morbus est. His aliàs pepercit Arthritis, nunc familiaris, non mutatâ naturâ, sed vitâ; scilicet beneficium sexûs sui vitiis perdiderunt; & quia feminam exuêre, damnatæ sunt morbis virilibus. Ex morbis quoque aliqui totius sunt corporis, ut febres, fere à bile omnes, quarum aliæ quino & septeno circuitu repetunt, aliæ quotannis natali die. Aliqui singularum sunt partium, quæ & communibus tentantur morbis, ut omni intemperiei & tumorum genere, inflammatione, abscessu, vulneribus, (quorum medelam nihil promovet unguentum hopliatricum, nec militaris ille pulvis sympathicus;) & seorsim quoque propriis exercentur affectibus. Inter capitis vitia sunt cephalæa, phrenitis, melancholia, (quæ nihil aliud est quàm perturbata animi mens, cum mœrore metuque, aut acerba mentis intemperies, quæ nec parvis, nec abjectis ingeniis accidit; imò ferè semper est ἡρωϊκὸν πάθος, & imaginosus quidam animi morbus, qui omni medicinâ, saltem violentâ, solet efferari ac exacerbari:) vertigo, lethargus, typhomania, fatuitas, epilepsia, paralysis, apoplexia, quam inducit tabacocapnia, irritat excitata febris, insanabilem reddit vinum ex stibio, * verè stygium & tartareum venenum, inhumanum & lethalè Paracelsi & Agyrtarum inventum, cujus maleficio non tam sordes eluuntur, quàm venæ aperiuntur & viscera discerpuntur. Ita quæ in eo sedem habet facultas animalis non tot se prodit functionibus, quot patet injuriis. Multis modis sed maximè imperitis illudit in-

* *Notum omnibus* G. Patini *præjudicium.*

cubus, quem inepti nonnulli in ſpectra, nocturnos lemures, lamias, & ſagarum ludibria ſtolidè rejiciunt. Oculus, animi index, pars tantula! tot ſuſtinet morbos, ut nedum conſtet de numero. Naſum obſidet putre ulcus, Ozæna dictum, quo qui laborant, ipſi tum ſibi graveolent putiduli, tum vicinis tetri ſpiritûs contagione moleſti ſunt. In illis puris acredo tenella oſſa arrodit atque exedit inſigni deformitate, exeſumque palatum ſæpe perforat. Ejuſmodi ulcus ferè carcinodes eſt, aut venereum, aut ſtrumoſum, aut elephanticum. Plura dicam: animum ipſum ex naſi purulentiâ infici volunt Phyſiognomones, unde illis eſt axioma; corruptum Naſum ſequitur corruptio morum; quod eſt probabile: ex iſto enim Naſonum genere, qui rancidulo ore loquuntur, hoc eſt ἀηδῶς καὶ δυσχερῶς, vulgò nebulones ſunt, mendaces, maligni, invidi, ridiculi, effrænes, nefarii, ardeliones, vafri, doloſi, obſcæni, turbulenti, quadruplatores, flagitioſi, infames, contumelioſi, tocullniones, facinoroſi, nullâ virtute redempti, à vitiis ægri, ſolâque libidine fortes, induſtriâ ficti, & à Naturâ facti ad fraudem & calumniam. Utut ſit, miſeri homuli medicinâ indigent, ſed violentâ, ferro & flammâ. E tot affectibus qui Thoracis ambitu continentur, cave ab hæmoptyſi & inflammatione pulmonis: nec minùs lethales ſunt hydrops thoracicus (quem pulmonei pedes demonſtrant, quemque hydragogῶn uſu tollere qui nititur, tortorem agit, non Medicum); angina vera; pleuroperipneumonia; empyema, niſi ſtatim fiat ſectio: crudum tuberculum, naturâ ſuâ immedicabile, cujus index eſt pulſus intermittens & inæqualis in omni genere inæqualitatis; cordis palmos à grumo ſanguinis; ut & phthiſis; & vomicæ putres; ab his enim ſubitæ mortes atque inteſtata ſenectus. Cor quibus lienoſum eſt, ſalit ſæpe, & momento interimit. Reverà Ventriculus plurimis urgetur ſymptomatis, nec ferè multò paucioribus morbis: at, quæ illi paſſim tribuitur imbecillitas, nudum & inane nomen eſt, cujus curationem fruſtra per adſtringentia moliuntur Empirici, divinæ artis quam profitentur ignari. Jecur viſcus eſt fœcundum humoribus, magis verò morbis: ab hoc ferè equuleo magis formidandus crudelis rheumatiſmus, qui ſudorificis exacerbatur. Quæ ſit vis lienis, quot morborum ſit author, diſce ex hypochondriacis & inſanis. Uterum divinam luxuriantis Naturæ faviſſam, penè infiniti malè habent affectus, in quibus familiam ducunt atque ſupereminent, inflammatio, cancer, ῥοῦς γυναικεῖος, abortus, ulcus, μητρομανία; quodque omnem propè fidem ſuperat, ſtrangulatus, adeo terrificus, ut eo correptæ, dyſpnœâ præfocante, faucium intumeſcentiâ, & membrorum concuſſione, à malè morato utero, ſtultis & credulis temerè judicantibus, falsò putentur δαιμονίζεσθαι. Pudendarum partium magis pudendos morbos pudor hîc non ſinit adſcribere; vel ipſa Urethra, ſi faſcini, ſanè non eſt morborum expers: aſtites glandulæ gonorrhœam fundunt virulentam, ubi tetri virûs afflatu inflammantur; ut eâ de causâ huic etiam inveteratæ pulchrè medeatur venæ ſectio è brachio, quæ luem veneream numquam excitavit, quidquid garriant imperiti Medicelli. Per Naturam homo homini Lupus, ut per Medicinam homo homini Deus: etiam homini multa à ſeipſo mala; ſed & multa ab alienis animalibus intus foriſque graſſantibus: quoſdam enecat Nepa, alios rabies, quæ ut in cane & lupo, quidni & ſponte excitari poſſit in homine? & verò etiam aliqua ſinu ſuo fovet in perniciem: quippe naſcuntur in venis dracunculi, ferè ubivis vermes, qui & eminguntur & emunguntur. Ipſi pediculi Regibus, Philoſophis & Tyrannis vitam ademêre; aliis ſerpentes, qui interdum magnâ copiâ erumpunt è corpore. Scire vis an aliqui quoque ſint ætatum morbi? totam vitam tracta.

I V.

PUNCTUM eſt quod vivimus, vel puncto minus, & tamen Natura in tam anguſto plures poſuit gradus. Vix concepti & inchoati hominis ſigna ſunt mille matris tædia (tam magno empta brevis voluptas) pica, incubus, ſpaſmus; & puræ mulieres id faciliùs ſentiunt quàm impuræ. O frivolam hominis originem! ſæpe uterus ei pro tumulo eſt, & plerumque vel abortûs cauſa fit odor à lucernarum extinctu. His principiis naſcuntur & Tyranni, & Heroës, ab illis nihil diſſimiles, quibus interdum ante mortem erumpunt ulcera, qualia olim Lyſandro Laconi, à nigræ bilis dominatu. Eſt & ubi velut ante miſerias miſer, in utero ejulantis vocem emittit. In partu quid non metuendum ab imperitâ obſtetrice? & à partu, quid non ab alienâ nutrice? quamquam nec tutum puerperæ lac, à quo fiunt coloſtrati infantes, quemadmodum à bilioſæ nutricis lacte calculus. Ut hoc maternorum viſcerum latens onus ſpiritum ducat, penè mater expirat. Pudet referre quàm immeritò natalium nobilitate glorientur homines: fœdum, ſed tamen verum, nonnunquam ipſe uterus prurit ac ebullit vermibus, ut cum iis ceu cum gemellis, eadem ſint Tyrannis ortûs incunabula. Natus homo, Solſtitialis velut herba ſolet, aut oſtenditur ſimulque rapitur, aut primum vitæ tempus dat lacrymis tam juſtè cadentibus, ut hoc ipſum flere naſcentis ſit: ſtrictos ſubinde gladios experitur, imò nec ſine his in vitam aſſeritur: mox quæ ne feras quidem inter nos genitas, illum excipiunt vincula, quem aliquando non capient regna. Vide an in ætate noſtrâ quod optimum primum eſt? veſci, fari, ingredi neſcit animal cæteris imperaturum, & hanc vitæ partem quadrupedi ſimilem facit. Neque interim tam teneris membris parcunt morbi, ſed puſionem vel adhuc à matre rubentem adoriuntur, Palpitans vertex achoribus, hydrocephalo & ſiriaſi premitur: aures humiditate diffluunt, quarum vicinas glandulas pravâ ἐπιγενέσει opprimunt parotides, vera meraque βλαστήματα τῶν ἐνεόντων, vix unquam bonis ægrorum rebus apparentes, niſi geminæ fuerint, ut Dioſcuri ſolent, proſperi curſûs navigantibus prænuncii. Nondum firmum cibis os, aphthis ſcatet; pulmo quintana tuſſi, ferinâ & contumaci, à fero maligno & ἀτεράμνῳ è venis exudante; ventriculus vomitu rumpitur; alvum vexant tormina; umbilicum inflammatio; mentem vigiliæ & pavores. Dentientem torquent convulſiones, gingivarum pruritus, febres, & diarrhœæ. Natu majori inflammantur tonſillæ, luxantur vertebræ, generantur in inteſtinis lumbrici, amaris ſeminibus, acidis, oleaginoſis, aut mercuriali aquâ necandi, ſolis verò purgantibus ex alvo deturbandi: in veſicâ calculus, nullo λιθοντρίβῳ frangendus; aſthmata neque emeticorum, neque diureticorum uſu curabilia: ſtrumæ, quæ ſi ulceratæ fuerint, malignæ, contagioſæ & immedicabiles habendæ, niſi vis major & Metaphyſica, nempe Chriſtianiſſimi Regis ſalutares manus intervenerint: toto corpore ſcabies & furunculi, ad quorum medelam unica ἐπαφαίρεσίς τε καὶ ἐπίκρασις. Pueritia adeo morborum ferax eſt, ut nullus optet ad eam reverti. An etiam quia tunc deſideratur ſapientia? quæ numquam præcox, vel ſi barbam anteeat. Per hanc hæmorrhagiæ & febres diuturnæ affligunt, & qui morbi eâ ætate non ſolvuntur, inveteraſcere ſolent, & obfirmari: nec attinet quod tum maximè ſequax corpus luculentum capiat incrementum; poſſe creſcere, nonne imperfectæ rei ſignum eſt?

V.

QUÆ ſequitur ætas licet temperatiſſima ſit, ac jam pueritiæ vitia deſpumarit, peſſimos tamen affectus invehit, cujuſmodi ſunt morbus major, nonnunquam à flatu: tabes: cruentæ ſpuitiones. Cùm in viros evaſere, pulmo infeſtatur peripneumoniâ; thorax pleuritide, deterioris in ſiniſtro latere ominis; alvus lienteriâ, diarrhœâ & dyſenteriâ, quæ meliùs detrimentum diceretur, ut-

pote in quâ deteruntur inteſtina in propriâ ſubſtantiâ, & cujus, ſi vera fuerit, quatuor ſunt ſigna pathognomonica, ut nimirum ſit cruenta, dolorifica, frequens & pauca dejectio, morbus interdum acutus, ſemper gravis, in hepatis ἀτονίαν deſinens utplurimùm, vel in gangrænoſin inteſtinorum, quæque hîc tantùm per accidens & ſecundariò afficiuntur, cùm prima mali labes ſit in meſenterio, pernicioſo abſceſſu, aut inflammatoriâ quadam diſpoſitione obſeſſo: cruciant demum cauſus & cholera, cùm ſub pectore maſcula bilis intumuit, quam vix extinxerit urna cicutæ, quorum ſoli atque legitimi vindices ſunt venæ ſectio & frigidæ potus. An prodeſt illa virium firmitas? tardum dictu, ſub quanam cute lateat beatum ingenium; nam & animi vigor, cum corporis viribus minuitur, & nimio robore membrorum hebeſcit, quaſi ſupra mortalem ſit felicitatem, eundem & valentiſſimum eſſe & ſapientiſſimum. Inclinante ætate bilis atræ fit proventus; unde Quartana non minùs infortunata, quia biduo medio intervallatur, & in quâ μιαμετρυία, δύσμετρες, ex Phavorino, cùm ſit juvenibus tormentum, ſenibus mors, eóque citiùs ſi continua fuerit; malum contumax & ferè pluſquam corporeum, cujus curationem fruſtra ſuſcipias pavore, maleficio, vomitu; imò nec purgantium uſu, niſi præſente πεπασμῷ: ob id quoque ſanguis, qui aliàs ſpumanti ore evomebatur, per anum fluit, idque maximè ἐκ τῆ ἀκρατοποσίης. Interea obrepit non intellecta ſenectus, expectata diu, votiſque optata malignis, quæ tamen innumeris corpus lacerabile morbis objicit: mala merx, mala ætas; & adhuc juventutem cogitantibus ſupra caput eſt: nihil habet quod ſperet, quem illa ducit ad mortem: huic uni intercedi non poteſt. Cùm univerſo pondere incubuit, nullo genere homines atrociùs moriuntur, ſed nec diutius: inde eſt quòd nec vivere nec mori volunt: vitæ illos odium tenet, timor mortis, qui quoties mentem percutit, palpitantibus præcorcordiis vivitur, maximè ſi climactericus annus, ſapienti nequidquam formidabilis. Eheu nos miſeros, quàm totus homuncio nil eſt! Quanta ſenem circumveniunt incommoda! tunc enim floret amygdalus, impinguatur locuſta, diſſipatur capparis: mors illi eſt requies, vivere pœna gravis. Tunc advenit abeundi tempus è vita, quam repoſcenti Naturæ, ut debitor malæ fidei, redditurus non tam exultat quàm mœret animantium omnium miſerrimus; & tanquam inexercitatus hiſtrio, in poſtremo fabulæ actu ridiculus concidit. Siccum & vacuum cerebro caput ſubjectas partes humoribus obruit, tentatur & vertigine, quæ ut præit apoplexiam, ita hæc ſi ſolvatur, ferè in paralyſim deſinit. En ſenibus vitæ portio quanta manet! hebeſcunt ſenſus, cum voce trementia labra, in facie pallor, madidique infantia naſi: ſi libros repetit, duplex ſe littera findit: eripitur ſine nocte dies, niſi ſuccurrant oculi vitrei: præmoritur odoratus, auditus, inceſſus: exangui & funereo Euclioni dentes ſuis excuſſi alveolis balbutiem pariunt. Thoracem quatit prava tuſſis, ut & ſuſpirium, non minùs æquè quàm Philoſophia, meditatio mortis nuncupandum: renes & eorum ductûs carnifex calculus; veſicam dyſuria (quæ ſi contumax fuerit, ſolâ ſectione ad perinæum curabilis); artus διάθεσις ῥευματώδης; articulos lapidoſa chiragra, nodoſa podagra, imò interdum aſſiduo ægrorum cruciatu, πανάγρα. Si copioſus ſanguis cor obruat, ſive ille concreverit necne, cardiaca Syncope ſtatim ſuboritur, à quâ ſubitò ſuffocatur animal, eodem modo quo Apoplectici: iſtam nulla valet Medicina repellere peſtem, nequidem ipſæ artes Dardaniæ, imò nec ipſa Salus ſi cupiat. Etiam gelidus ſanguis cutem urit pruritu & malignâ impetigine: totum denique corpus non antè torqueri deſinit, quàm dolore ſenſum doloris amiſerit. Hæ ſunt primitiæ mortis, ſic illis defluit ætas, queis pœna eſt totum quod vivunt: qui acerbis dolorum ſuppliciis penè confracti, & aſſiduis cruciatibus ſapientes facti, illud

ad Midam Sileni verissimum experiuntur, optimum esse non nasci, aut quàm celerrimè mori. Accedit, omni membrorum damno major, dementia: nam senibus exprobratur infantia, quasi pars summa vitæ, vitæ ipsius fæx sit: pauci quippe sunt, qui cùm sentiant ætatis injuriam in corpore, non sentiant in animo, vixque tum mentis oculus acutè cernit, cùm corporeus deflorescit: at certè multis iners vita sine usu jacet sui, ita ut sibi sint odio, cæteris graves; túmque nihil optabilius, quàm quæ est in propinquo Mors, omnium dolorum & solutio & finis, ultra quam mala nostrà non exeunt; optimum Naturæ inventum, omnem mœrorem auferens, & supra Homericum Nepenthes potentissimum pharmacum, à Diis immortalibus, quibusdam piissimis tanquam summum præmium indultum & persolutum; unica tot ærumnarum clausula, & ultima vitæ *mortalis* linea. Quæcumque enim & artes moliuntur, & parit Natura, una Mors hæc sibi vindicat: stant, ut ruant: vivunt, ut obeant: huic extremo discrimini servatur Orbis, & singula omnia quæ mundi sinu coërcentur. Ita nascentes morimur, finisque ab origine pendet.

Ergo totus Homo est à Naturâ Morbus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Franciscus-de-Paulâ Combalusier, utriusque Pharmaciæ Professor.	*M. Jacobus Barbeu du Bourg, utriusque Pharmaciæ Professor.*	*M. Michael-Ludovicus Vernage, Eques, Censor Regius.*
M. Hugo Capet.	*M. Joannes-Jacobus Messence.*	*M. Claudius-Antonius Renard.*
M. Petrus-Augustus Adet.	*M. Carolus-Franciscus Theroulde de Toulouse de Vallun, Eques.*	*M. Petrus-Antonius Lepy.*

Proponebat Parisiis JOANNES-NICOLAUS MILLIN DE LA COURVEAULT, Nivernensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1753, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1753.